

Universitätsbibliothek Wuppertal

Cassii Dionis Cocceiani Rerum Romanarum

Cassius

Lipsiae, 1849

66

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-5005](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-5005)

- 2 δρᾶναι. καὶ αὐτὸν ἀναζητήσαντες οἱ στρατιῶται καὶ ἔξευρόντες (οὐ γὰρ πον καὶ ἐπὶ πολλὰ λαθεῖν ἀκριβῶς ἐδύνατο ἅτε αὐτοκράτωρ γεγονώς) συνέλαβον φορυτοῦ καὶ αἵματος ἀναπεπλησμένον (ἐπὶ γὰρ τῶν κυνῶν ἐλελύμαντο), καὶ τούτου τὴν μὲν ἐσθῆτα αὐτοῦ περιρῆξαντες καὶ τῷ χεῖρει ἐς τοῦπίσω δῆσαντες, τῷ δὲ ἀρχένι σχοινίον περιθέντες, κατήγαγον ἐκ τοῦ παλατίου τὸν Καίσαρα τὸν ἐν αὐτῷ
- 3 ἐντροφῆσαντα, καὶ διὰ τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ ἔσυραν τὸν αὐτοκράτορα τὸν ἐν τῇ βασιλικῇ δίφρῳ πολλάκις σοβήσαντα, ἕς τε τὴν ἀγορὰν ἐσεκόμεσαν τὸν Αὐγουστον ἐν ᾗ πολλάκις ἐδημηγόρησεν. καὶ οἱ μὲν ἐρράπιον αὐτόν, οἱ δὲ τοῦ γενείου ἔτιλλον· πάντες δὲ ἔσκωπτον καὶ πάντες ὑβρίζον, τὰ τε ἄλλα καὶ τὴν ἀσωτίαν αὐτοῦ ἐπιλέγον-
- 21 τες, ἐπειδὴ καὶ γαστροπλῶν ἦν. ἀσχυρομένον τε ἐπὶ τούτοις αὐτοῦ καὶ κάτω βλέποντος, οἱ στρατιῶται ξιφιδίοις αὐτὸν ὑπὸ τὸ γένειον ὑπεκέντουν, ἵνα καὶ ἄκων ἄνω βλέπῃ. ἰδὼν δὲ τοῦτο Κελτίος τις οὐκ ἠνεγκεν, ἀλλ' ἐλεήσας αὐτόν "ἐγὼ σοι" ἔφη "βοηθήσω, ὥς μόνως δύναμαι." καὶ ὁ μὲν ἐκείνόν τε ἔτρωσε καὶ ἑαυτὸν ἔσφαξεν,
- 2 οὐ μέντοι καὶ ὁ Ὑπέλλιος ἀπέθανεν ἐκ τοῦ τραύματος, ἀλλ' ἐσύρετο ἐς τὸ δεσμοτήριον ὥσπερ καὶ οἱ ἀνδριάντες αὐτοῦ, πολλῶν μὲν γελοίων πολλῶν δὲ καὶ ἀσχυρῶν ἐπιλεγομένων σφίσιν. ἐπειδὴ τε καὶ ὑπεραλγῆσας καὶ οἷς ἔπαυε καὶ οἷς ἤκουεν "ἀλλ' ἔγωγε" ἔφη "αὐτοκράτωρ ποτὲ ὑμῶν ἐγενόμην", ὀργισθέντες οἱ στρατιῶται πρὸς τε τοὺς ἀναβαθμοὺς αὐτὸν ἤγαγον, κἀνταῦθα κατέκοψαν, τὴν τε κεφαλὴν αὐτοῦ ἀποτεμόντες κατὰ πᾶσαν τὴν πόλιν περιήγαγον.
- 22 καὶ τοῦτον μὲν ὕστερον ἡ γυνὴ ἔθαψε, ζήσαντα μὲν ἐπὶ τέσσαρα ἔτη καὶ πεντήκοντα "καὶ ἡμέρας ἑννέα καὶ ὀγδοήκοντα", ἄρξαντα δὲ ἐνιαυτὸν ἡμερῶν δέκα ἀποδέοντα· ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὥρμησε μὲν ἐκ τῆς Ταρκύνης ὡς καὶ βοηθήσων αὐτῷ, μαθὼν δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν ὅτι τέθνηκε, καὶ περιπεσὼν ἅμα τοῖς ἐπ' αὐτὸν πεμφθεῖσιν, ὡμολόγησε μὲν σφίσιν ὡς καὶ σωθῆσόμενος, ἐσφάγη
- 2 δ' οὐ πολλῷ ὕστερον. καὶ αὐτῷ καὶ ὁ τοῦ Ὑπέλλίου παῖς ἐπαπώλετο, καίτοι τοῦ Ὑπέλλιον μηδένα μῆτε τῶν τοῦ Ὀθωνος μῆτε τῶν τοῦ Θερσασιανοῦ συγγενῶν ἀποκτείναντος· πεπραγμένων δὲ τούτων ἤδη ὡς ἐκάστιον ὁ Μονικιανὸς ἐπῆλθε, καὶ τὰ τε ἄλλα συνδυάζει τῷ Δομιτιανῷ, καὶ ἐς τοὺς στρατιώτας αὐτὸν παραγαγὼν δημηγορῆσαι ἐποίησε καίπερ καὶ παιδίσκον ὄντα. καὶ πέντε καὶ εἴκοσι δραχμὰς τῶν στρατιωτῶν ἕκαστος ἔλαβεν.

Ξ ταῦτα μὲν οὕτως ἔσχεν, αὐτοκράτωρ δ' ἐπ' αὐτοῖς ὁ Θερσασιανὸς καὶ πρὸς τῆς βουλῆς ἀπεδείχθη, καὶ Καίσαρες ὁ τε Τίτος

a.C.
70

καὶ ὁ Δομιτιανὸς ἐπεκλήθησαν, τὴν τε ὑπατον ἀρχὴν ὁ Ῥεσπασια-
νὸς καὶ ὁ Τίτος ἔλαβον, ὁ μὲν ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ὁ δὲ ἐν τῇ Παλαι-
στίνῃ ὦν. ἐγεγόνει μὲν οὖν καὶ σημεῖα καὶ ὀνείρατα τῷ Ῥεσπα- 2
σιανῷ τὴν μοναρχίαν ἐκ πολλοῦ προδηλοῦντα. βοῦς τε γὰρ ἐν τῷ
ἀγρῷ ἐν ᾧ τὴν διαίταν ὡς πλήθει ἐποιεῖτο, δειπνοῦντι προσελθὼν
ὠκλασε καὶ τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑπέθηκεν· καὶ κύων αὐ-
θις, σῖτον αὐτοῦ καὶ τότε αἰρουμένον, χεῖρα ἀνθρωπίνην ὑπὸ τὴν
τροπέξαν ἐπέβαλεν. κυπάρισσός τε περιφανὴς πρόοριζος ὑπὸ σφο- 3
δροῦ πνεύματος ἀνατραπεῖσα, ἔπειτα τῇ ὑστεραίᾳ ὑφ' ἐαυτῆς ἀνέ-
στη καὶ ἀκμάζουσα διετέλεσεν. καὶ παρ' ὀνείρατος ἔμαθεν ὅτι,
ὅταν ὁ Καῖσαρ Νέρων ὀδόντα ἀποβάλλῃ, αὐταρχήσῃ καὶ τοῦτό τε
τὸ κατὰ τὸν ὀδόντα τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ συνηρέχθῃ, καὶ αὐτὸς ὁ Νέ-
ρων ἔδοξέ ποτε ἐν τοῖς ὑπνοῖς τὸν τοῦ Διὸς ὄχον ἐς τὴν τοῦ Ῥεσπα-
σιανοῦ οἰκίαν ἔσαγαγεῖν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐρημνέουσιν ἔχρηξεν, 4
Ἰώσηπος δὲ ἀνὴρ Ἰουδαῖος ἀχθεῖς τε ὑπ' αὐτοῦ πρότερον καὶ δε-
θεῖς ἐγέλασε καὶ ἔφη "νῦν μὲν με δῆσεις, μετ' ἐνιαυτὸν δὲ λύσεις
αὐτοκράτωρ γενόμενος."

οὕτω μὲν οὖν καὶ ὁ Ῥεσπασιανὸς ἐς τὴν ἀρχὴν, ὡς καὶ ἄλλοι 2
τινὲς, ἐγεγέννητο, ἀπόντος δ' αὐτοῦ ἔτι ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ὁ Μονκια-
νὸς τὰ τοῦ κράτους πάντα μετὰ τοῦ Δομιτιανοῦ διώκει. μέγα γάρ
τι, ὡς καὶ αὐτὸς τὴν ἡγεμονίαν τῷ Ῥεσπασιανῷ δεδωκώς, ἠγάλλετο
διὰ τε τὰλλα καὶ ὅτι ἀδελφὸς ὑπ' αὐτοῦ ὠνομάζετο, καὶ ὅτι ἐξου-
σίαν εἶχε πάνθ' ὅσα ἐβούλετο καὶ ἄνευ τῆς αὐτοῦ προστάξεως διοι-
κεῖν καὶ γράφειν, τὸ ὄνομα αὐτοῦ μόνον ἐπιγραφόμενος. καὶ διὰ 2
τοῦτό γε καὶ δακτύλιον πεμφθέντα οἱ ἐφόρει, ἵνα τὸ αὐτοκρατορι-
κὸν σφράγισμα τὰ σημαίνόμενα λαμβάνῃ. "πολλοῖς γοῦν ἀρχάς τε
καὶ ἐπιτροπείας αὐτὸς καὶ ὁ Δομιτιανὸς ἔδωκαν, καὶ ἐπάρχους ἄλ-
λους ἐπ' ἄλλοις καὶ ὑπάτους ἀπέδειξαν." τὸ τε σύμπαν οὕτω 3
πάντα αὐτοὶ ὡς αὐταρχοῦντες ἐποίουν ὥστε τὸν Ῥεσπασιανὸν ἐπι-
στεῖλαι ποτε τῷ Δομιτιανῷ ὅτι χάριν ἔχω σοι, τέκνον, ὅτι με ἔῃς
ἄρχειν καὶ οὐδέπω με κατελέγκας.

"ὅτι ὁ Μονκιανὸς τιμᾶσθαι ὑφ' ἀπόντων ὑπὲρ πάντας ἠθέλει, 4
καὶ ἤχθετο εἰ καὶ ὅστισοῦν οὐχ ὅτι ἐβρίσειεν αὐτόν, ἀλλ' οὐ με-
γάλως ἀγῆλειεν. καὶ διὰ τοῦτο, ὥσπερ ἄπληστος ἐν ταῖς τιμαῖς
πρὸς τοὺς ὑποργουντάς τι αὐτῷ καὶ τὸ βραχύτατον ἦν, οὕτω καὶ
μίσει ἀγριωτάτῳ πρὸς τοὺς μὴ τοιοῦτους ἐχρῆτο. V p. 702.

ὁ δὲ Μονκιανὸς καὶ χρήματα ἀμέθγητα πανταχόθεν, ὅθεν ἐνε- 5
δέχεται, ἐς τὸ δημόσιον ἤθροϊζεν ἐτοιμότητα, τὴν ἐπ' αὐτῷ ἐπηγο-

ρίαν ἐς ἑαυτὸν ἀντὶ τοῦ Ὑεσπασιανοῦ ἀναδεχόμενος. νεῦρα γὰρ τῆς ἡγεμονίας τὰ χρήματα ἀεὶ ποτε εἶναι ἔλεγον, καὶ κατὰ τοῦτο καὶ ἐκείνῳ πανταχόθεν πορίζειν παρήρει καὶ αὐτὸς ἀπ' ἀρχῆς ἀργυρολογῶν διετέλεσε, καὶ μεγάλα μὲν καὶ τῇ βασιλείᾳ χρήματα παρεσκεύασε, μεγάλα δὲ καὶ αὐτὸς ἐκτήσατο.

- 3 ἐν δὲ τῇ Γερμανίᾳ ἄλλαι τε κατὰ Ῥωμαίων ἐπαραστάσεις ἐγένοντο, οὐδὲν ἐς μνήμην ἔμοι γοῦν ὕψελος φέρονται, καὶ τι συνήχθη καὶ θαύματος ἄξιον. Ἰούλιος γάρ τις Σαβῖνος, ἀνὴρ πρωτος τῶν Αἰγυπτίων, δύναμιν καὶ αὐτὸς ἰδίαν ἤθροισε καὶ Καῖσαρ
- 2 ἐπανομιώσθη, λέγων ἔργον τοῦ Καῖσαρος τοῦ Ἰουλίου εἶναι. ἤτηθεις δὲ μάχαις τισὶν ἔφυγεν ἐς ἀγρόν τινα, κἀνταῦθα ἐς μνημεῖον ὑπάγειον, προκαταπρήσας αὐτό, κατέδν· καὶ οἱ μὲν ὦντο κἀκεῖνον ἀπολωλέναι, ὁ δὲ ἐκρύφθη τε ἐν αὐτῷ ἐννέα ἔτη μετὰ τῆς
- 3 γυναικός, καὶ παῖδας ἐξ αὐτῆς δύο ἄρρενας ἐκύθησεν. καὶ τὰ μὲν ἐν Γερμανίᾳ Κερεάλιος μάχαις πολλαῖς κατεστήσατο, ὧν ἐν μιᾷ τοσοῦτο πλῆθος τῶν τε Ῥωμαίων καὶ τῶν βαρβάρων κατεκόπη ὥστε τὸν παραρρέοντά ποταμὸν ὑπὸ τῶν πεπτωκότων ἐπισχεθῆναι.
- 4 ὁ δὲ Δομιτιανός, ἔξ ὧν ἔδρασε καὶ πολλοὶ μᾶλλον ἔξ ὧν ἐπεχείρησεν (οὐδὲν γὰρ μικρὸν ἐπενόει) φοβηθεὶς τὸν πατέρα, πρὸς τε τῷ Ἀλβανῷ τῷ ὄρει τὰ πολλὰ διατρέψων καὶ τῷ ἔρωτι τῆς Δομιτίας τῆς Κορβούλωνος θυγατρὸς προσέχων ἐτύγχανεν· ταύτην γὰρ Αὐουζίου Αἰμιλιανοῦ τοῦ ταύτης ἀνδρὸς ἀποσπάσας τότε μὲν ἐν ταῖς ἐρωμέναις ἐποίησατο, ὕστερον δὲ καὶ ἐγῆμεν.
- 4 ὁ δὲ Τίτος τῷ πρὸς Ἰουδαίους πολέμῳ ἐπιταχθεὶς "ἐπεχείρησε μὲν αὐτοὺς λόγοις τισὶ καὶ ἐπαγγελίαις προσποιήσασθαι, μὴ πεισθεῖσι δὲ ἐπολέμει. καὶ μάχαις ταῖς μὲν πρώταις ἀγχώμυλα ἀγωνισάμενος, εἴτα κρατήσας ἐπολιόρκει τὰ Ἱεροσόλυμα. ἦν δὲ τρία
- 2 αὐτοῖς σὺν τῷ τοῦ νεῶ περιβόλῳ τείχῃ. οἱ τε οὖν Ῥωμαῖοι χώματά τε πρὸς τὸ τείχος ἐχώννυσαν καὶ μηχανήματα προσήγον, τοὺς τε ἐπεκθρόντας ὁμόσε ἰόντες ἀνέστέλλον, καὶ τοὺς ἐπὶ τοῦ τείχους ἐπόντας σφενδόναις καὶ τοξείμασιν ἀνείργον· σιγχοὺς γὰρ καὶ παρὰ
- 3 βαρβάρων τινῶν βασιλέων περιφθέντας εἶχον· καὶ οἱ Ἰουδαῖοι πολλοὶ μὲν αὐτόθεν πολλοὶ δὲ καὶ παρὰ τῶν ὁμοήθων, οὐχ ὅτι ἐκ τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν πέραν Εὐφράτου, προσβεβηθηκότις βέλη τε καὶ αὐτοὶ καὶ λίθους, τοὺς μὲν ἐκ χειρὸς τοὺς
- 4 δὲ καὶ μηχαναῖς, σφοδρότερον ἅτε καὶ ἀφ' ὑψηλοῦ, ἐπεμπον, καὶ ἐπιξιόντες, ἧ καίρος ἦν, νυκτὸς τε καὶ ἡμέρας τὰς μηχανὰς ἐνεπίπρασαν, σιγχοὺς δ' ἀπεκτίννυσαν, τὸν τε χοῦν ὑπορύσσοντες ὑπὸ

411" — 636" U p. 396. quorum loco X: τὰ Ἱεροσόλυμα εἰλε καὶ τὸν νεῶν ἐνέληρε. ταῖς δὲ Ἰουδαίοις οὐχ — εἶναι ἔδοκει 3 ταῖς om 43 d' om

τὸ τεῖχος ὑφείλκον, καὶ τοὺς κριοὺς τοὺς μὲν βρόχοις ἀνέκλων τοὺς δὲ ῥοπάγαις ἀνέσπων· ἐτέρων τὰς προσβολὰς συνίσι πυξείαις συμπεπηγμέναις τε καὶ σεσιδηρωμέναις, ἃς πρὸ τοῦ τείχους καθίσταν, ἀπέστρεφον. τὸ δὲ δὴ πλείστον οἱ Ῥωμαῖοι τῇ ἀνδρείᾳ ἐξακοπύ- 5 θουν, καὶ θαῦλον καὶ πόρρωθεν ὕδωρ ἐπαγόμενοι. οἱ δὲ Ἰουδαῖοι διὰ τῶν ὑπονόμων ἴσχυον· ὁρῶντες τοὺς τε γὰρ αὐτοὺς ἔνδοθεν ὑπὸ τὰ τεῖχη μέχρι πόρρω τῆς χώρας εἶχον, καὶ δι' αὐτῶν διεξιόντες τοῖς τε ὁδρετομένοις ἐπέτιθεντο καὶ τοὺς ἀποσχεδαννυμένους ἐλνυαίνοντο· οὗς ὁ Τίτος πάντας ἀπέφραζεν. κὰν τοῖς ἔργοις τοῦ· 5 τοῖς πολλοὶ ἐπιτρούσκοντο ἐκατέρων καὶ ἐθνησκον, καὶ ὁ Τίτος αὐτὸς λίθῳ τὸν ἀριστερὸν ὤμον ἐπλήρη, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὴν χεῖρα ἀσθενεστέρην εἶχεν. χρόνῳ δ' οὖν ποτὲ τοῦ ἔξω περιβόλου οἱ Ῥω- 2 μαῖοι ἐπέβησαν, ἐν μέσῳ δὲ τῶν δύο περιβόλων στρατοπεδενσάμενοι πρὸς τὸ ἔτερον τεῖχος προσέβαλον. οὐ μόντοι καὶ ὁμοῖα ἢ πρόσμιξίς σφισιν ἐγένετο· ἀναχωρήσαντες γὰρ ἐς ἐκεῖνο πάντες ῥῶον, ἅτε καὶ ἐκ βραχυτέρας τῆς τοῦ κύκλου περιβολῆς, ἡμύνοντο. ὁ οὖν 3 Τίτος κίονγμα αὐθις, ἄδειαν αὐτοῖς δίδούς, ἐποιήσατο. ἐκεῖνοι τε οὖν καὶ ὡς ἐκατέρωθεν, καὶ οἱ ἀλισκόμενοι οἱ τε αὐτομολοῦντές σφιν τὸ ὕδωρ τῶν Ῥωμαίων λανθανόντως ἔφθειρον, καὶ τῶν ἀνθρώπων οὗς που μόνους ἀπολύβοιεν ἔσφαζον. ὁ δὲ Τίτος οὐκέτ' οὐδένα αὐτῶν ἐδέχετο. κὰν τούτῳ καὶ τῶν Ῥωμαίων τινὲς ἀδημονήσαντες 4 οἷα ἐν χρονίᾳ πολιορκίᾳ, καὶ προσεμποτήσαντες ὅπερ ἐθρολεῖτο, ἀπόρρητον ὄντως τὴν πόλιν εἶναι, μετέστησαν· καὶ αὐτοὺς ἐκεῖνοι, καίπερ σπανίζοντες τῆς τροφῆς, περιείπον ἐς ἐπίδειξιν τοῦ καὶ αὐτοῖ ἀυτομόλους ἔχειν. διακοπέντος δὲ τοῦ τείχους μηχαναῖς κατὰ 6 μὲν τοῦτο οὐδ' ὡς ἐάλωσαν, ἀλλὰ καὶ πάντῃ πολλοὺς ἐσβιαζομένους ἀπέκτειναν· ἐμπρήσαντες δὲ τινα τῶν ἐγγὺς οἰκοδομημάτων ὡς καὶ ἐκ τούτου τοὺς Ῥωμαίους περαιτέρω, κὰν τοῦ κύκλου κρατήσωσι, προεἰθεῖν κωλύοντες, τό τε τεῖχος ἐλνυήναντο καὶ τὸν περιβόλον τὸν περὶ τὸ τεμένισμα ἄκοντες συγκατέφλεξαν, καὶ ἀνεψήθη ἡ ἔσσοδος ἢ ἐπὶ τὸν νεὼν τοῖς Ῥωμαίοις. οὐ μὴν καὶ παρὰ τοῦτο διὰ τὸ 2 δεισιδαιμονῆσαι ἐσέδραμον, ἀλλ' ὅπῃ ποτε, τοῦ Τίτου σφῆς καταναγκάσαντος, εἶσω προεχώρησαν. καὶ αὐτοὺς οἱ Ἰουδαῖοι πολὺ προθυμότερον, ὥσπερ τι ἔρμαιον τὸ πρὸς τε τῇ γαῖᾳ καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ μαχόμενοι πεσεῖν εὐρηκότες, ἡμύνοντο, ὃ μὲν δῆμος κάτω ἐν τῇ προνώῳ, οἱ δὲ βουλευταὶ ἐν τοῖς ἀναβασμοῖς, οἱ θ' ἱερεῖς ἐν αὐτῇ τῇ μεγάρῳ τεταγμένοι. καὶ οὐ πρότερόν γε ἐνικήθησαν, καί- 3 περ ὀλίγοι πρὸς πολλῷ πλείους μαχόμενοι, πρὶν ὑποπρησθῆναι τι

4 4 ἀνέκλων] ἀνείλκον*: cf. Thuc. 2 76

5 3 1 κύκλου] κύκλου

τοῦ νεώ· τότε γὰρ ἐθελούσιοι οἱ μὲν ξίφεσί σφας τοῖς τῶν Ῥωμαίων περιέπειρον, οἱ δὲ ἀλλήλους ἐφόνεον, ἄλλοι ἑαυτοὺς κατεχρῶντο, οἱ δὲ ἐς τὸ πῦρ ἐσεπήδων. καὶ ἐδόκει πᾶσι μὲν, μάλιστα δὲ ἐκείνοις, οὐχ ὅτι ὄλεθρος ἀλλὰ καὶ νίκη καὶ σωτηρία εὐδαιμονία τε εἶναι, ὅτι τῷ νεῷ συναπώλοντο. ἐύλωσαν δ' οὖν καὶ ὧς ἄλλοι τε καὶ ὁ Βαργιοῦς ὁ ἄρχων αὐτῶν· καὶ μόνος γε οὗτος ἐν τοῖς ἐπινικίοις ἐκολάσθη.

2 οὕτω μὲν τὰ Τεροσόλυμα ἐν αὐτῇ τῇ τοῦ Κρόνον ἡμέρᾳ, ἣν μάλιστα ἔτι καὶ νῦν Ἰουδαῖοι σέβουσιν, ἐξώλετο. καὶ ἀπ' ἐκεῖνον δίδραχμον ἐτάχθη τοὺς τὰ πάτρια αὐτῶν ἔθνη περιστέλλοντας τῷ Καπιτωλίῳ Διὶ κατ' ἔτος ἀποφέρειν. καὶ ἐπ' αὐτοῖς τὸ μὲν τοῦ αὐτοκράτορος ὄνομα ἀμφοτέροι ἐλάβον, τὸ δὲ δὴ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ οὐδέτερος ἔσχε· καίτοι τὰ τε ἄλλα αὐτοῖς, ὅσα ἐπὶ τηλικαύτῃ νίκῃ εἰκὸς ἦν, καὶ ἀψίδες τροπαιοφόροι ἐψηφίσθησαν.

8 τοῦ Ῥεσπασιανοῦ δὲ ἐς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐσελθόντος ὁ Νεῖλος παλαιστῇ πλέον παρὰ τὸ καθεστὸς ἐν μῇ ἡμέρᾳ ἐπελάγισεν· ὅπερ οὐ πρόποτε πλὴν ὑπᾶς γεγονέναι ἐλέγεται. καὶ Ῥεσπασιανὸς δὲ αὐτὸς τεφλὸν τέ τινα καὶ ἕτερον οὐκ ἀρίτειρα, προσελθόντας οἱ ἔξ ὄψεως ὀνειράτων, τοῦ μὲν τὴν χεῖρα πατήσας τοῦ δὲ τοῖν ὀφθαλ-

2 μοῖν προσπύσας, ὑγίεις ἀπέφηεν. τὸ μὲν θεῖον τοῦτοις αὐτὸν ἐξέμνηεν, οὐ μόντοι καὶ οἱ Ἀλεξανδρεῖς ἔχαιρον αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ πάνν ἤχθοντο, ὥστε μὴ μόνον ἰδίᾳ ἀλλὰ καὶ δημοσίᾳ καὶ σκόπτειν αὐτὸν καὶ λοιδορεῖν. προσδοκήσαντες γὰρ μέγα τι παρ' αὐτοῦ λήψεσθαι, ὅτι πρῶτοι αὐτὸν αὐτοκράτορα ἐπεποιήκεσαν, οὐ μόνον

3 οὐδὲν εὗροντο ἀλλὰ καὶ προσεπράσσαντο χρήματα. πολλὰ μὲν γὰρ καὶ ἄλλως παρ' αὐτῶν ἐξέλεξε, μηδὲνα ἄπορον, μηδ' εἰ ἐπαίτης τις ἦν, παραλιπών, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ὁσίων πάντων καὶ ἐκ τῶν ἱερῶν ὁμοίως χρηματιζόμενος· πολλὰ δὲ καὶ τέλη τὰ μὲν τινα ἐκλελειμμένα ἀνεγέωσατο, τὰ δὲ καὶ νομιζόμενα προσεπηύξησε, "καινά τε

4 ἕτερα προσκατεστήσατο." τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ ὑπηκόῳ "τῇ τε Ἰταλίᾳ" καὶ αὐτῇ τῇ Ῥώμῃ μετὰ τοῦτ' ἐποίησεν. οἱ δ' οὖν Ἀλεξανδρεῖς "διὰ τε ἐκεῖνα, καὶ ὅτι καὶ τῶν βασιλείων τὸ πλεῖστον ἀπέδοτο, χαλεπῶς φέροντες" ἄλλα τε ἐς αὐτὸν ἀπερρίπτον

5 καὶ ὅτι ἔξ ὀβολοὺς προσαιτεῖς, ὥστε καὶ τὸν Ῥεσπασιανὸν καίπερ ἐπιεικέστατον ὄντα χαλεπῆναι, καὶ κελεύσαι μὲν καὶ τοὺς ἔξ ὀβολοὺς κατ' ἄνδρα ἐσπραχθῆναι, βουλευσασθαι δὲ καὶ τιμωρίαν αὐτῶν ποιήσασθαι. "αὐτὰ τε γὰρ τὰ λεγόμενα προσηλακισμὸν εἶχε, καὶ ἐκ τοῦ κατακεκλασμένου τοῦ τε ἀναπαύσιτον σφῶν οὐκ ἔστιν

ὁ τι οὐκ ὀργήν οἱ ἐνεποίει." τοῦ δ' οὖν Τίτου ἐξαίτησάμενον αὐ- 6
τοὺς τοῦτον ὁ Ῥεσπασιανὸς ἐφείσατο. ἐκεῖνοι δ' αὐτοῦ οὐκ ἀπέ-
σχοντο, ἀλλὰ μέγα πᾶν ἄθροοι ἐν συνόδῳ τινὶ κοινῇ πρὸς τὸν
Τίτον ἐξεβόησαν, εἰπόντες αὐτὸ τοῦτο "συγγινώσχομεν αὐτῷ· οὐ
γὰρ οἶδε καισαρεύειν."

καὶ οἱ μὲν οὕτω τότε ἐρηπιοκινδύνουν, καὶ τῆς ἀσελγείας, ὅφ' 7
ἥς αἰ ποτε κακῶς ἀπαλλάττονται, ἄδην ἐνεφοροῦντο, τῇ τοῦ αὐτο-
κράτορος ἐπιεικείᾳ ἀποχωρῶμενοι. "ὁ δὲ ἐκείνους μὲν εἶα, ἐς δὲ τὴν 9
Ῥώμην ἐπέστειλε, τὴν τε ἀτιμίαν τῶν καταληφθισθέντων ἐπὶ ταῖς
λεγομέναις ἀσεβείαις ὑπὸ Νέρωνος καὶ τῶν μετὰ ταῦτα ἀρξάντων,
τῶν τε ζώντων καὶ τῶν τεθνεώτων ὁμοίως, ἀπαλείψων, καὶ τὰς γρα-
φὰς τὰς ἐπὶ τοιούτοις ἐγκλήμασι καταλύων. τοὺς τε ἀστρολόγους 2
ἐκ τῆς Ῥώμης ἐξώρισε, καίτοι πᾶσι τοῖς ἀρίστοις αὐτῶν χρώμενος,
ὥστε καὶ διὰ Βάρβιλλον τινα ἄνδρα τοιοῦτότροπον ἀγῶνα τοῖς
Ἑφεσίοις ἱερὸν ἄγειν συγχωρῆσαι· ὅπερ οὐδεμιᾷ ἄλλῃ πόλει ἐνεμειν."

ὁ δὲ Ῥεσπασιανὸς μετὰ ταῦτα ἐς τὴν Ῥώμην ἐσεληλύθει, καὶ 3
Μουσιανῷ μὲν ἄλλοις τε τῶν πρώτων ἐν τῇ Βρεντέσιᾳ ἐνέτυχε,
Δομιτιανῷ δὲ ἐν Βερνέντι. ὑπὸ γὰρ τοῦ συνειδότης ὧν τε ἐφρά-
νει καὶ ὧν ἐπεποιήκει οὔτε ἐθάρσει, καὶ προσέτι καὶ μωρίαν ἔστιν
ὅτε προσεποιεῖτο. ἐν γοῦν τῇ Ἀλβανῷ χωρίῳ τὰ πλεῖστα διάγων 4
ἄλλα τε πολλὰ καὶ γελοῖα ἔπραττε, καὶ τὰς μνίας γραφεῖσι κατε-
κέντα. τοῦτο γὰρ εἰ καὶ ἀνάξιον τοῦ τῆς ἱστορίας ὄγκου ἔστιν, ἀλλ'
ὅτι γε ἱκανῶς τὸν τρόπον αὐτοῦ ἐνδείκνυται, ἀναγκαίως ἔγραψα,
καὶ μάλοθ' ὅτι καὶ μοναρχήσας ὁμοίως αὐτὸ ἐποίει. ὅθεν οὐκ 5
ἀχαρίτως τις εἶπε πρὸς τὸν ἐρωτήσαντα τί πράττει Δομιτιανός,
ὅτι ἰδιώξει τε, καὶ οὐδὲ μνῖα αὐτῷ παρακάθεται. ὁ δὲ Ῥεσπασιανὸς 10
ἐκείνου μὲν ἐταπείνον τὸ φρόνημα, τοὺς δὲ ἄλλους πάντας οὐχ ὡς
αὐτοκράτωρ ἀλλ' ὡς ἰδιώτης, μνήμη τῆς προτέρας αὐτοῦ τέχνης, ἐδε-
ξιοῦτο. τὸν τε νεὼν τὸν ἐν τῇ Καπιτωλίᾳ εὐδὺς οἰκοδομεῖν ἤρξατο, 2

9 1 1 " V p. 702 3 1 τὴν μὲν οὖν Αἴγυπτον δι' ὀλίγου κα-
τεστήσατο, καὶ οἶον πολὺν εἰς τὴν Ῥώμην ἐπεμψεν ἀπ' αὐτῆς· τὸν δὲ
νῖον αὐτοῦ Τίτον εἰς Ἱεροσόλυμα καταλειπὼς πορῆσαι αὐτά, τὴν ἐκεῖ-
νον ἀνέμεινεν ἄλωσιν, ἵνα μετὰ τοῦ νῖος ἐπανεέλθῃ πρὸς τὴν Ῥώμην.
τοῖς μὲν οὖν δὲ χρόνον ἐν τῇ πολιορκίᾳ τὸν μὲν Τίτον ἐν τῇ Παλαιστίνῃ
κατέλειπε, αὐτὸς δὲ ὀλέκας ἐπιβάς ἐς Ἀνζίαν ἐπλευσε, καὶ ἐκεῖθεν τὰ μὲν
περὶ τὰ δὲ πλοῦζόμενος εἰς τὸ Βρεντέσιον ἐκομίσθη. ἐλθὼν δ' ἐς τὴν Ῥώ-
μην καὶ τοῖς στρατιώταις καὶ τῷ δήμῳ παρέσχεν δωρεάς, καὶ τὰ τεμένη
καὶ τὰ δημόσια ἔργα τὰ πεπονηκότα ἀνελάμβανε, καὶ τὰ ἤδη ἐφθαρμένα
ἐπανεσκεύαζε, καὶ συντελουμένοις αὐτοῖς οὐ τὸ ἑαυτοῦ ἐπέγραψεν ὄνομα
ἀλλὰ τὸ τῶν πρώτων δομησάντων. τὰς τε οὐσίας τῶν ἐνατιωθέντων αὐτῷ
καὶ ἐν ταῖς μάχαις πεσόντων τοῖς παισὶν ἐκείνων ἢ τοῖς ἄλλοις οἰκείοις
ἀφῆκε, καὶ τὰ συμβόλαια τὰ τῷ δημοσίῳ προσήκοντα προσδιέφθειρε, με-
γαλοπρεπῶς δὲ εἰς τὸ κοινὸν ἀναλίσκων εὐτ. (10 3 3) — ἐδαπάνη. ἦν δὲ
οὔτε ἐξ ἐγγενῶν οὔτε πλούσιος. Z p. 493 10 2 1 τῷ om*

αὐτός τε τοῦ χοῦ πρῶτος ἐκφορήσας καὶ δῆλον ὅτι καὶ τοῖς ἄλλοις
 τοῖς ἐπιφανεστάτοις τὸ αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι κελεύσας, ἵνα καὶ τῇ
 3 λοιπῇ πλήθει ἀπαραιτήτων τὸ διακόνημα γένηται. μεγαλοφρονέστατα
 δ' αἰεὶ ποτε ἐς τὸ κοινὸν ὅσα ἐχρῆν ἀναλώσας, καὶ τὰς πανηγύρεις
 πολυτελέστατα διαθεῖς, εὐτελέστατα διητᾶτο καὶ οὐδὲν ἔξω τῶν
 πάντων ἀναγκαίων ἐδαπάνη, καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ ἐν τοῖς καπηλείοις
 ἐφθόν τι πλὴν ὀσπρίων πιπράσκεσθαι ἐπέτρεπεν. καὶ τούτου καὶ
 4 ταῦ μάλιστα διέδειξεν ὅτι τὰς συλλογὰς τῶν χρημάτων οὐκ ἐς τὰς
 εἰς αὐτοῦ ἡδονὰς ἀλλ' ἐς τὰς τοῦ δήμου χρείας ἐποιεῖτο. καταστάσει
 δὲ τοῦ βίου τοιαῦδε ἐχρῆτο. ὀλίγα μὲν ἐν τῷ παλατίῳ ὦκει, τὸ δὲ δὴ
 πλεῖστον ἐν τοῖς κήποις τοῖς καλουμένοις Σαλλουστείοις διέτριβεν,
 κάταυθα τὸν βουλόμενον οὐχ ὅτι τῶν βουλευτῶν ἀλλὰ καὶ τῶν
 5 ἄλλων ἐσδέχετο, καὶ τοῖς πάντων φίλοις καὶ πρὸ τῆς ἑω ἐν τε τῇ
 εὐνῇ κείμενος συνεγίνετο, καὶ ἕτεροι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτὸν ἡσπάζοντο.
 αἱ τε θύραι τῶν βασιλείων ἡνεωγμέναι διὰ πάσης τῆς ἡμέρας ἦσαν,
 καὶ φροντὸς οὐδεὶς ἐν αὐταῖς ἐγκαθεστήκει. ἐς τε τὸ συνέδριον διὰ
 παντός ἐφθότα, καὶ περὶ πάντων αὐτοῖς ἐπεκόινον, καὶ τῇ ἀγορᾷ
 6 πολλάκις ἐδίκαζεν. ὅσα τε μὴ ἐδύνατο αὐτὸς ὑπὸ τοῦ γήραος ἀνα-
 λέγεσθαι, ἢ καὶ ὅσα ἀπὸν ἐπέστελλε τῇ βουλῇ, διὰ τῶν νύκτων αὐ-
 τοῦ ὡς τὸ πολὺ ἐκέλευεν ἀναγινώσκεσθαι, τιμῶν καὶ τούτῳ αὐτῇ.
 συσσίτους τε ἔκ τε αὐτῶν ἐκείνων καὶ ἐκ τῶν ἄλλων καθ' ἐκάστην
 ἡμέραν συγχρὸς ἐποιεῖτο, καὶ πολλάκις καὶ αὐτὸς παρὰ τοῖς πάντων
 11 φίλοις ἐδείκνυε. τὸ τε σύμπαν τῇ προνοίᾳ τῶν κοινῶν αὐτοκράτωρ
 ἐνομιζέτο, ἐς δὲ δὴ τὰλλα πάντα κοινὸς καὶ ἰσοδιαίτος σφίσιν ἦν.
 καὶ γὰρ ἔσχωπε δημοτικῶς καὶ ἀντεσκόπτετο ἡδέως· εἴ τί τινα
 γράμματα, οἷα εἶωθεν ἀνώνυμα ἐς τοὺς αὐτοκράτορας, προφηλα-
 κισμὸν αὐτῷ φέροντα ἐξετέθη ποτέ, ἀντεξετίθει τὰ πρόσφορα μηδὲν
 2 ταυατιτόμενος. τοῦ τε Φοίβου προσελθόντος αὐτῷ καὶ ἀπολογουμέ-
 νου ὅτι ἐπὶ τοῦ Νέριωνος ἐσχυθροπικύατο ποτὲ αὐτὸν ἐπὶ τοῦ
 θεάτρου ἐν τῇ Ἑλλάδι, ἐφ' οἷς ἀσχημονοῦντα ἑώρα τὸν αὐτοκράτορα,
 ἐκέλευσε πρὸς ὀργὴν ἀπελθεῖν, τοῦ δὲ ἐρομένου ὅποι "ἐς κόρακας"
 εἶπεν, ὑπὲρ τούτου οὐκ ἀπολογουμένῳ τοῦ Φοίβου οὔτε τι κακὸν
 αὐτὸν εἰργάσατο, οὔτε ἀπεκρίνατο αὐτῷ ἄλλο οὐδὲν πλὴν αὐτὸ
 3 τοῦτο ὅτι ἐς κόρακας ἀπελθε. τοῦ δὲ Βολογαῖσον ἐπιστεῖλαντος
 αὐτῷ οὕτως "βασιλεὺς βασιλέων Ἀρσάκης Φλασίῳ Βεσπασιανῷ
 χαίρειν," οὔτε τι αὐτὸν ἡτιάσατο, καὶ ἀντέγραψε τὸν αὐτὸν τρόπον,
 μηδὲν τῶν τῆς ἀρχῆς ὀνομάτων προσθεῖς.

22 τε] τι 11 ι α' καλοῦσιν ἀνώνυμα, τῇ δὲ Ἀσίῳ γωνῇ γεωῶσα Μ
 p. 219 34 τῶν δ' Ἱεροσολύμων ἀλόντων ὁ Τίτος εἰς τὴν Ἱταλίαν ἐπα-
 νελθὼν τὰ ἐπινίκια αὐτὸς τε καὶ ὁ πατήρ ἐφ' ἄρματος ἐπεμψαν· συνέπιπτε

ἐπεὶ δὲ Πρίσκος Ἐλείδιος ὁ τοῦ Θρασέου γαμβρός, τοῖς τε 12
στρωμαῖς δόγμασιν ἐντραφεὶς καὶ τὴν τοῦ Θρασέου παρορησίαν οὐ
σὺν καιρῷ μιμούμενος, στρατηγῶν δὲ τηλικαῦτα, οὔτε τι πρὸς τιμὴν
τοῦ αὐτοκράτορος ἔδρα καὶ προσέτι καὶ βλασφημιῶν αὐτὸν οὐκ
ἐπαύετο, καὶ ποτε διὰ τοῦτο οἱ δήμαρχοι συλλαβόντες αὐτὸν τοῖς
ἐπιηρέταις παρέδωκαν, συνεχύθη τε ὁ Ῥεσπασιανὸς καὶ θαυρόσας
ἐκ τοῦ βουλευτηρίου ἐξήλθε, τοσοῦτον μόνον εἰπὼν ὅτι ἐμὲ μὲν
νῦν διαδέχεται, ἢ οὐδείς ἄλλος.

ὅτι οὐκ ἥκιστα ἐνδηλον ἐγένετο ὅτι Πρίσκον τὸν Ἐλείδιον οὐ 2
μᾶλλον τι δι' ἑαυτὸν ἢ διὰ τοὺς φίλους αὐτοῦ οὗς ἔβρισεν, ἐμίση-
σεν ὁ Ῥεσπασιανός, ἀλλ' ὅτι ταραχώδης τε ἦν καὶ τῷ ὄχλῳ προσ-
έκειτο, βασιλείας τε αἰεὶ κατηγόρει καὶ δημοκρατίαν ἐπῆρει, καὶ
ἐπραττεν ἀκόλουθα τούτοις καὶ συνίστη τινάς, ὥσπερ πον φιλοσο-
φίας ἔργον ὃν τό τε τοὺς κρατοῦντας προπηλακίζειν καὶ τὸ τὰ
πλήθη ταράττειν τό τε τὰ καθεστικόν τε συγχεῖν καὶ τὸ νεώτερον
αὐτοῖς πράγματα ἐπεσάγειν. ἦν γὰρ τοῦ Θρασέου γαμβρός καὶ 3
ζήλου αὐτὸν ἐπλάττετο, πολὺ δ' αὐτοῦ ἡμίρτανεν. Θρασέας μὲν
γὰρ ἐπὶ Νέρωνος ὢν οὐκ ἠρέσκετο αὐτῷ, καὶ οὐδὲν μέντοι οὐδ' ὥς
ἑβριστικὸν ἔλεγεν ἐς αὐτὸν οὐδ' ἐπραττεν, πλὴν καθ' ὅσον προσ-
κοινωνεῖν οἱ τῶν δορυμένων οὐκ ἤξιον· οὗτος δὲ Ῥεσπασιανῷ ἤχθετο,
καὶ οὐτ' ἰδίᾳ οὔτε ἐν τῷ κοινῷ αὐτοῦ ἀπεύχετο, ἀλλ' ἐξ ὧν ἐποίει
ἐθανάτα, καὶ πολλὰ πράττων ἐμελλέ ποτε δίκην αὐτῶν δώσειν.
V p. 702.

ὡς δ' ὅν καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐκ τῶν στωικῶν καλομένων λόγων 13
προαχθέντες, μεθ' ὧν καὶ Δημήτριος ὁ κυνικός, συχνὰ καὶ οὐκ ^{a.c.} 71
ἐπιτίδεια τοῖς παροῦσι δημοσίᾳ, τῷ τῆς φιλοσοφίας προσχέματι
καταχρώμενοι, διελέγοντο, καὶ τούτου καὶ ἐποδιέφθειρόν τινας,
ἔπεισεν ὁ Μουσιανὸς τὸν Ῥεσπασιανὸν πάντας τοὺς τοιοῦτους ἐκ
τῆς πόλεως ἐκβαλεῖν, εἰπὼν ὀργῇ μᾶλλον ἢ φιλολογίᾳ τινὶ πολλὰ
καὶ αὐτῶν. καὶ πάντας αὐτίκα τοὺς φιλοσόφους ὁ Ῥεσπασιανός, 2
πλὴν τοῦ Μουσωνίου, ἐκ τῆς Ῥώμης ἐξέβαλεν, τὸν δὲ δὴ Δημήτριον

δέσμιον αὐτὰ καὶ ὁ Δομετιανὸς ὑπατεύων ἐπὶ κέλῃτος. μετὰ τοῦτο διδασκά-
λους ἐν τῇ Ῥώμῃ καὶ τῆς Ἀσίᾳ καὶ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας κατέστησε,
μισθὸν ἐκ τοῦ δημοσίου φέροντας. Z p. 494 13 i 4 ὑποδιέφθειρόν
ὅτι Μουσιανὸς πρὸς Ῥεσπασιανὸν κατὰ τῶν στωικῶν πλείστα τε εἶπε
καὶ θαυμάσια, ὥς ὅτι αὐχήμετος γενεῶν εἰσὶ πεπληρωμένοι, καὶ τὸν πῶ-
γονά τις αὐτῶν καθ' ἡμέραν ἀνασπάσῃ τό τε τριβώνιον ἀναβέβηται
καὶ ἀνυπόδητος βαδίσει, σοφὸς εὐδὺς ἀνδρείος δίκαιός γησιν εἶναι, καὶ
πνεῖ ἐφ' ἑαυτοῦ μέγα, καὶ τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο μήτε γράμματα μήτε
νῦν ἐπίστανται. καὶ πάντας ὑπερορῶσι, καὶ τὸν μὲν εὐγενῆ τηθαλαδου-
τὸν δὲ ἀγενῆ σμιζρόφρονα, καὶ τὸν μὲν καλὸν ἀσελγῆ τὸν δὲ αἰσχρὸν
εὐφυνά, τὸν δὲ πλούσιον πλεονέκτην τὸν δὲ πέννητα δουλοπρεπῆ καλοῦσιν.
M p. 220

καὶ τὸν Ὀστίλιον καὶ ἐς νήσους κατέκλεισεν. καὶ ὁ μὲν Ὀστίλιος, εἰ καὶ τὰ μάλιστα μὴ ἐπαύσατο περὶ τῆς φυχῆς ἀκούσας (ἔτιχε γὰρ διαλεγόμενός τινι) ἀλλὰ καὶ πολλῷ πλείω κατὰ τῆς μοναρχίας
 3 κατέδραμεν, ὁμῶς παραχορῆμα μετέστη· τῷ δὲ Δημητρίῳ μὴδ' ὥς ὑπέλκοντι ἐκέλευσεν ὁ Βεσπασιανὸς λεχθῆναι ὅτι σὺ μὲν πάντα ποιεῖς ἵνα σε ἀποκτείνω, ἐγὼ δὲ κύνα ὑλακτοῦντα οὐ φορέω.

14 τότε δὲ καὶ Καινὶς ἡ τοῦ Βεσπασιανοῦ παλλακὴ μετήλλαξεν. ἐμνημόνευσα δὲ αὐτῆς ὅτι τε πιστοτάτη ἦν καὶ ὅτι μνήμης ἄριστα ἐπεφύκει. πρὸς γοῦν τὴν δέσποιναν τὴν Ἀντωνίαν τὴν τοῦ Κλαυδίου μητέρα, κορύφα τι δι' αὐτῆς τῷ Τιβερίῳ περὶ τοῦ Σηιανοῦ
 2 γράψασαν, καὶ αὐτὸ ἀπαλειφθῆναι εὐθύς, ὅπως μηδεὶς αὐτοῦ ἔλεγχος ὑπολειφθῇ, κελεύσασαν, “μάτηρ, ὦ δέσποινα,” ἔφη “τοῦτο προσέταξας· πάντα γὰρ καὶ ταῦτα, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα ἂν ὑπαγορεύσης μοι, ἔν τε τῇ ψυχῇ ἀεὶ φέρω καὶ οὐδέποτε ἐξαλειφθῆναι
 3 δύναται.” τοῦτό τε οὖν αὐτῆς ἐθαύμασα, καὶ προσέτι ὅτι καὶ ὁ Βεσπασιανὸς αὐτῇ ὑπερέχαιρεν, πλεῖστόν τε διὰ τοῦτο ἴσχυσε, καὶ πλοῦτον ἀμύθητον ἤθροισεν, ὥστε καὶ νομισθῆναι ὅτι δι' αὐτῆς ἐκεῖνος ἐχρηματίζετο· πάμπολλα γὰρ παρὰ πολλῶν ἐλάμβανε, τοῖς μὲν ἀρχαῖς τοῖς δὲ ἐπιτροπείας στρατείας ἱεροσύναις, ἤδη δὲ τισι
 4 καὶ ἀποφάσεις αὐτοῦ πιπράσκουσα. ἀπέκτεινε μὲν γὰρ Βεσπασιανὸς χορημάτων ἕνεκα οὐδένα, ἔσωσε δὲ πολλοὺς τῶν διδόντων· καὶ ἡ μὲν λαμβάνουσα ἐκεῖνη ἦν, ὑπωπτεύετο δὲ ὁ Βεσπασιανὸς ἐκὼν αὐτῇ ἐπιτρέπειν τοῦτο ποιεῖν ἐκ τῶν ἄλλων ὧν ἔπραττεν, ὧν ὀλίγα
 5 δελήματος ἕνεκα διηγῆσομαι. ἀνδριάντα γὰρ πέντε καὶ εἴκοσι μυριάδων στήσαι οἱ ψηφισαμένων τινῶν προέτεινε τὴν χεῖρα καὶ ἔφη “δότε μοι τὸ ἀργύριον· ἡ γὰρ βάσις αὐτοῦ αὕτη ἐστίν.” καὶ πρὸς τὸν Τίτον ἀγανακτοῦντα τῷ τοῦ οὖρου τέλει, ὃ καὶ αὐτὸ μετὰ τῶν ἄλλων κατεδείχθη, εἶπε, λαβὼν ἐξ αὐτοῦ χρυσοῦς πεπορισμένους καὶ δείξας αὐτῷ, “ἰδοὺ, τέκνον, εἴ τι ὄξουσιν.”

15 ἐπὶ δὲ τοῦ Βεσπασιανοῦ ἔκτον καὶ ἐπὶ τοῦ Τίτου τέταρτον
 a.C. 75 ἀρχόντων τὸ τῆς εἰρήνης τέμενος καθιερώθη, ὃ τε κολοσσὸς ὠνομασμένος ἐν τῇ ἱερᾷ ὁδῷ ἰδρύθη· φασὶ δὲ αὐτὸν τό τε ὕψος ἑκατὸν ποδῶν καὶ τὸ εἶδος οἱ μὲν τὸ τοῦ Νέφρωνος οἱ δὲ τὸ τοῦ Τίτου
 2 ἔχειν. σφαγὰς δὲ ὁ Βεσπασιανὸς θηρίων μὲν ἐποιεῖτο ἐν τοῖς θεάτροις, μονομαχίαις δὲ ἀνδρῶν οὐ πᾶν τι ἔχαιρε, καίτοι τοῦ Τίτου ἐν ταῖς τῶν νεανίσκων παιδιαῖς ταῖς ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ τελομέ-
 3 ναις σκιαμαχῆσαντός ποτε πρὸς τὸν Ἀλιγνὸν ὀπλοῖς. τοῖς δὲ Πάρθοις πολεμωθεῖσι πρὸς τινὰς καὶ τῆς παρ' αὐτοῦ συμμαχίας δεη-

θεῖσιν οὐκ ἐβοήθησεν, εἰπὼν ὅτι οὐ προσήκει αὐτῷ τὰ ἀλλότρια πολυπραγμονεῖν. Βερενίκη δὲ ἰσχυρῶς τε ἤνθει καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐς τὴν Ρώμην μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀγρίππα ἦλθεν· καὶ ὁ μὲν 4 στρατηγικῶν τιμῶν ἠξιώθη, ἡ δὲ ἐν τῷ παλατίῳ ᾤκησε καὶ τῷ Τίτῳ συνεγγίγνεται. προσεδοκᾶτο δὲ γαμήθῃσθαι αὐτῷ, καὶ πάντα ἤδη ὥς καὶ γυνὴ αὐτοῦ οὔσα ποιεῖ, ὥστ' ἐκείνον δυσχεραίνοντας τοὺς Ῥωμαίους ἐπὶ τούτοις αἰσθόμενον ἀποπέμψασθαι αὐτήν. ἄλ- 5 λως τε γὰρ πολλὰ ἐθρολεῖτο, καὶ τινες καὶ τότε σοφισταὶ κύνειοι ἐς τὸ ἄστυ πως παραδύντες, Διογένης μὲν πρότερος ἐς τὸ θέατρον πλήρης ἀνδρῶν ἐσῆλθε καὶ πολλὰ αὐτοὺς λοιδορήσας ἐμαιοτηρώθη, Ἡρᾶς δὲ μετ' αὐτόν, ὥς οὐδὲν πλεῖον πεισόμενος, πολλὰ καὶ ἄτοπα κνηρὸν ἐξέκραγε, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὴν κερφαλὴν ἀπετμήθη.

καθ' ὃν δὴ καιρὸν καὶ ταῦτα ἐγένετο· οἰνός τε γὰρ ἐν καπηλείῳ 16 τινὶ τοσοῦτος ὑπὲρ τὸ ἀγγεῖον ὑπερεχύθη ὥστε καὶ ἐς τὴν ὁδὸν προχωρήσαι, καὶ ὁ Σαβῖνος ἐκεῖνος ὁ Γαλάτης ὁ Καίσαρά ποτε ἑαυτὸν ὀνομάσας καὶ ἐς ὅπλα χωρήσας ἠττηθεὶς τε καὶ ἐς τὸ μνημεῖον κατακρυφθεὶς ἐφανερώθη τε καὶ ἐς τὴν Ρώμην ἀνήχθη. συναπέθανε δὲ αὐτῷ καὶ ἡ γυνὴ Πεπονίλλα, ἥπερ πον καὶ διεσέ- 2 σωστο αὐτόν, καίτοι καὶ τὰ παιδία τῷ Ῥεσπασιανῷ προβαλοῦσα καὶ ἔλεηνότατον ἐπ' αὐτοῖς λόγον εἰποῦσα, ὅτι ταῦτα, Καῖσαρ, καὶ ἐγέννησα ἐν τῷ μνημείῳ καὶ ἔθρεψα, ἵνα σε πλείονες ἰκετεύσωμεν. δακρύσαι μὲν γὰρ αὐτόν καὶ τοὺς ἄλλους ἐποίησεν, οὐ μέντοι καὶ ἠλείψθησαν. κὰν τούτῳ ἐπεβουλευθή μὲν ὑπὸ τε τοῦ Ἀλιηνοῦ καὶ 3 ὑπὸ τοῦ Μαρκελλοῦ, καίπερ φίλους τε αὐτοὺς ἐν τοῖς μάλιστα 79 νομίζων, καὶ πάσῃ ἐς αὐτοὺς ἀφθονωτάτῃ τιμῇ χορῶμενος, οὐ μὴν καὶ ἐπ' ἐκείνων ἀπέθανεν· γωραθέντες γὰρ Ἀλιηνὸς μὲν αὐτοῦ ἐν τῷ βασιλείῳ, ἔξαναστὰς ἐκ τοῦ συσσιτίου, εὐθὺς ἀπεσφάγη τοῦ Τίτου κελεύσαντος, μὴ καὶ φθάσῃ τι τῆς νυκτὸς νεοχμῶσαι (τῶν γὰρ στρατιωτῶν συχνὸς προπαρεσκευάστο), Μάρκελλος δὲ δὴ 4 χοιθεὶς ἐν τῷ συνεδρίῳ καὶ καταδικασθεὶς ἀπέτεμε τὸν λαιμὸν αὐ- τὸς ἑαυτῷ ξυρῷ. οὕτω πον τοὺς φύσει κακοὺς οὐδ' αἱ εὐεργεσίαι νικῶσιν, ὅποτε καὶ ἐκεῖνοι τῷ τοσαῦτα εὐηγητηκότι σφᾶς ἐπεβούλευσαν.

ταῦτα μὲν οὕτως ἔσχεν, Ῥεσπασιανὸς δέ, ὥς μὲν ἡ ἀλήθεια 17 ἔχει, ροσήσας οὐ τῇ ποδᾶγρᾳ τῇ συνήθει ἀλλὰ πυρετοῖς μετήλλαξεν ἐν τοῖς ὕδασι τῶν Σαβίνων τοῖς Κουτιλίοις ὀνομασμένοις, ὥς δὲ τινες καταφενδόμενοι τοῦ Τίτου, ἄλλοι τε καὶ ὁ Ἀδριανὸς ὁ αὐτο- κράτωρ, ἐρήμισαν, φάρμακον ἐν συμποσίῳ τινὶ λαβόν. ξεγρόναι 2 δὲ σημεῖα αὐτῷ φέροντα ἐς τοῦτο ὅ τε ἄστηρ ὁ κομήτης ἐπὶ πολὺ

16 α 3 ἀφθονώτατα?*

17 α 1 ἐνεγρόναι

α ὁ om*

φαντασθεῖς καὶ τὸ μνημεῖον τοῦ Ἀνγούστου αὐτόματον ἀνοιχθέν.
 τῶν δὲ λατρῶν ἐπιτιμώντων αὐτῷ ὅτι τῇ τε ἄλλῃ διαίτῃ ὁμοίᾳ
 ροσῶν ἐχοῖτο καὶ πάντα τὰ προσήκοντα τῇ ἀρχῇ ἐπραττε, “τὸν
 3 αὐτοκράτορα δεῖ” ἔφη “ἐστῶτα ἀποθνήσκειν.” καὶ πρὸς τοὺς περὶ
 τοῦ κομήτου τι διαλαλοῦντας “οὐκ ἔμοιγε” εἶπεν “ἀλλὰ τῷ τῶν
 Πάρθων βασιλεῖ προσημαίνει· ἐκεῖνος μὲν γὰρ κομᾷ, ἐγὼ δὲ φα-
 λακρός εἰμι.” ἐπειδὴ τε ἐπίστευσεν ὅτι τελευτήσει, ἔφη “θεὸς ἤδη
 γίγνομαι.” ἔζησε δὲ ἔτη ἑννέα καὶ ἐξήκοντα καὶ μῆνας ὀκτώ, ἔμο-
 4 νάρχησε δὲ ἔτη δέκα ἡμερῶν ἐξ δέοντα. καὶ αὐτοῦ συμβαίνει
 ἐνιωτὸν τε καὶ δύο καὶ εἴκοσιν ἡμέρας ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Νέ-
 ρωνος μέχρι τῆς τοῦ Βεσπασιανοῦ ἀρχῆς διελθεῖν. ἔγραψα δὲ τοῦτο
 τοῦ μὴ τινος ἀπατηθῆναι, τὴν ἑξαρίθμωσιν τοῦ χρόνου πρὸς τοὺς
 5 τὴν ἡγεμονίαν ἔχοντας ποιουμένους. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ οὐ διεδέξαντο
 ἀλλήλους, ἀλλὰ ζῶντός τε καὶ ἔτι ἄρχοντος ἐτέρου ἕκαστος αὐτῶν
 ἐπίστευσεν αὐτοκράτωρ, ἀφ’ οὗ γε καὶ ἐς τοῦτο παρέκκλινεν, εἶναι
 δεῖ δ’ οὐ πάσας σφῶν τὰς ἡμέρας ὡς καὶ φεξῆς ἀλλήλαις ἐκ δια-
 δοχῆς γενομένης ἀριθμεῖν, ἀλλ’ ἐφάπαξ πρὸς τὴν ἀκρίβειαν τοῦ
 χρόνου, καθάπερ εἴρηται μοι, λογίζεσθαι.

- 18 ὁ δὲ δὴ Τίτος οὐδὲν οὔτε φονικὸν οὔτε ἐρωτικὸν μοναρχήσας
 ἐπραξεν, ἀλλὰ χρηστὸς καίπερ ἐπιβουλενθεὶς καὶ σώφρων καίτοι
 καὶ τῆς Βερενίκης ἐς Ῥώμην αὐθις ἐλθούσης γέγενετο. τάχα μὲν
 γὰρ ὅτι καὶ μετεβάλετο (οὐ γὰρ ὁμοίως ἄλλω τέ τινες παραδυνα-
 2 στεύουσι καὶ αὐτοὶ αὐταρχοῦσιν, ἀλλ’ ἐκεῖνοι μὲν ἀφροντιστοῦντες
 τῆς τοῦ κρατοῦντος δόξης τῇ τε ἑξουσίᾳ αὐτοῦ ἀπλήστως ἀποχρῶν-
 ται καὶ πολλὰ ἐπὶ τε φθόνῳ καὶ διαβολῇ αὐτοῦ ποιοῦσιν, οἱ δὲ
 ἐφ’ αὐτοὺς πάντα ἀνακείμενα εἰδότες προνοοῦνται τι καὶ τῆς εὐ-
 3 δοξίας· ὥσπερ πού καὶ ὁ Τίτος πρὸς τινα, ὃν πρότερον ἐσπονδάκει,
 εἶπεν ὅτι οὐχ ὁμοίων ἐστὶν ἐτέρου τι δεῖσθαι καὶ αὐτὸν δικαίως,
 οὐδὲ παρ’ ἄλλον τι αἰτεῖν καὶ αὐτὸν διδόναι τινί), ἥδη δὲ καὶ ὅτι
 ἐπὶ βραχύτατον, ὡς γε ἐς ἡγεμονίαν εἰπεῖν, ἐπεβίω, ὥστε μηδ’
 4 ἁμαρτίαν τινὰ αὐτῷ ἐγγενέσθαι. δύο τε γὰρ ἔτη μετὰ τοῦτο καὶ
 μῆνας δύο ἡμέρας τε εἴκοσιν ἔζησεν ἐπ’ ἑννέα καὶ τριάκοντα ἔτεσι
 καὶ μηνὶ πέντε καὶ ἡμέραις πέντε καὶ εἴκοσιν. καὶ αὐτὸν ἐξ ἴσου
 κατὰ τοῦτο τῇ τοῦ Ἀνγούστου πολυετίᾳ ἄγονσι, λέγοντες ὅτι οὐτ’
 ἂν ἐκεῖνος ἐφιλήθη ποτὲ εἰ ἐλάττω χρόνον ἐξήκει, οὐτ’ ἂν οὗτος
 5 εἰ πλείονα, ὃ μὲν ὅτι τραχύτερος κατ’ ἀρχὰς διὰ τε τοὺς πολέμους
 καὶ διὰ τὰς στάσεις γενόμενος ἠδυνήθη μετὰ ταῦτα εὐεργεσίαις
 ἐν τῷ χρόνῳ λαμπρύνεσθαι, ὃ δ’ ὅτι ἐπιεικῶς ἄρξας ἐν ἀκμῇ

3 5 ὁκτώ καὶ ἡμέρας ὁκτώ Z p. 495

18 14 ἄλλα

2 2 κράτους

5 3 πολυχρονίῳ Z p. 496

τῆς δόξης ἀπέθανε, τὰχ' ἂν ἐλεγχθεῖς, εἴγε ἐπὶ μακρὸν ἐβιβώκει, ὅτι εὐτυχία πλείονι ἢ ἀρετῇ ἐχρήσατο.

οὐ μὴν ἀλλ' ὁ Τίτος οὐδένα τῶν βουλευτῶν ἐν τῇ αὐτοῦ ἡγε- 19
μονίᾳ ἀπέκτεινεν, ἀλλ' οὐδὲ ἄλλος τις αὐτῷ ἐπὶ τῆς αὐτοῦ ἀρχῆς
ἐτελέτησεν. τὰς τε δίκας τὰς τῆς ἀσεβείας οὐτ' αὐτὸς ποτε ἐδέξατο
οὐτ' ἄλλοις ἐπέτρεψεν, λέγων ὅτι ἐγὼ μὲν οὐδὲν οὐδ' ὑβρισθῆναι
οὔτε προπηλακισθῆναι δύναιμαι· οὔτε γὰρ ἄξιόν τι ἐπηγορίας ποιῶ, 2
οὔτε μοι μέλει τῶν ψευδῶς λεγομένων· οἱ δὲ μετηλλαχότες τῶν
αὐτοκρατόρων αὐτοὶ ἑαυτοῖς, ἅνπερ ὡς ἀληθῶς ἤρωές τε ὦσι καὶ
δύναμιν τινα ἔχωσι, τιμωρήσουσιν ἂν τί τις αὐτοὺς ἀδικήσῃ.
πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα πρὸς τε τὸ ἀσφαλὲς καὶ πρὸς τὸ ἄλυπον τῶν 3
ἀνθρώπων κατεστήσατο· καὶ γὰρ γράμματα ἐξέδηκε βεβαιῶν πάντα
τὰ ὑπὸ τῶν προτέρων αὐτοκρατόρων δοθέντα τισίν, ὥστε μὴ καθ'
ἐκαστοὺς σφῶν αἰτοῦντας αὐτὸν πράγματα ἔχειν, τοὺς τε μηνυτὰς
ἐξήλυσεν ἐκ τῆς πόλεως.

κὰν τούτῳ πολέμου αὐθις ἐν τῇ Βρεττανίᾳ γενομένου τὰ τε 20
τῶν ἐκεῖ πολέμιων Γναῖος Ἰούλιος Ἀγρικόλας πάντα κατέδραμεν,
καὶ πρῶτός γε Ῥωμαίων ὧν ἡμεῖς ἴσμεν ἔγνω τοῦθ' ὅτι ἡ Βρε-
ττανία περίρρυτος ἐστίν· στρατιῶται γὰρ τινες στασιάζοντες, καὶ
ἐκατοντάρχους χιλιάρχους τε φονεύσαντες, ἐς πλοῖα κατέφυγον καὶ 2
ἐξαναχθέντες περιέπλευσαν τὰ πρὸς ἐσπέρην αὐτῆς, ὥς που τό τε
κύμα καὶ ὁ ἄνεμος αὐτοὺς ἔφερεν, καὶ ἔλαθον ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα
πρὸς τὰ στρατόπεδα τὰ ταύτῃ ὄντα προσσχόντες. κὰκ τούτου καὶ
ἄλλους ὁ Ἀγρικόλας πειράσσοντας τὸν περίπλουον πέμψας ἔμαθε καὶ
παρ' ἐκείνων ὅτι νῆσος ἐστίν.

ἐν μὲν τῇ Βρεττανίᾳ ταῦτ' ἐγένετο, καὶ ἀπ' αὐτῶν ὁ μὲν Τίτος 3
αὐτοκράτωρ τὸ πεντεκαίδεκατον ἐπεκλήθη, ὁ δὲ Ἀγρικόλας ἐν τε
ἀτιμίᾳ τὸ λοιπὸν τοῦ βίου καὶ ἐν ἐνδείᾳ, ἅτε καὶ μεῖζονα ἢ κατὰ
στρατηγὸν καταπράξας, ἔζησεν, καὶ τέλος ἐσφάγη δι' αὐτὰ ταῦτα
ὑπὸ Δομιτιανοῦ, καίπερ τὰς ἐπινικίους τιμὰς παρὰ τοῦ Τίτου
λαβών. ἐν δὲ τῇ Καμπανίᾳ φοβερὰ τινα καὶ θαυμαστὰ συνηρέχθη· 21
πῦρ γὰρ μέγα κατ' αὐτὸ τὸ φθινόπωρον ἐξαπινάως ἐξήφθη. τὸ

19 3 3 τισίν. ἦν δὲ περὶ χρήματα ἀκριβὲς καὶ οὐ μάτην ἀνήλυσεν,
οὐδένα μέντοι ποτὲ διὰ ταῦτα ἐκόλασεν. ἐπὶ τούτῳ καὶ ὁ Ψευδονέρον
ἐγράφη, ὃς Ἀσιανὸς ἦν, ἐκαλεῖτο δὲ Τερέντιος Μάξιμος, προσεοικώς δὲ τῷ
Νέρῳ καὶ τὸ εἶδος καὶ τὴν φωνήν (καὶ γὰρ καὶ ἐκιδιερῶδει) ἐκ τε τῆς
Ἀσίας τινὰς προσεποιήσατο, καὶ ἐπὶ τὸν Εὐφράτην προχωρῶν πολλῶν πλείους
ἀνηρέτιστο, καὶ τέλος πρὸς Ἀρτάβανον τὸν τῶν Παρθῶν κατέφυγεν ἀρχη-
γόν, ὃς καὶ δι' ὁργῆς τὸν Τίτον ποιούμενος ἐδέξατο τοῦτον καὶ καταγαγεῖν
εἰς Ῥώμην παρεσκευάζετο. Z p. 496 20 3 5 παρ' αὐτοῦ τούτου
21 1 2 ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τῆς ἡγεμονίας τοῦ Τίτου ἔτει πῦρ ἐν Καμπανίᾳ
πολὺ κατὰ τὸ φθινόπωρον ἀγρὸν ἐξήφθησεν. Z

γὰρ ὄρος τὸ Βέσβιον ἔστι μὲν πρὸς τῇ θαλάσῃ κατὰ Νέαν πόλιν, ἔχει δὲ πρὸς πηγὰς ἀφθόρους, καὶ ἦν μὲν ποτε πῦν ὁμοίως ὑψηλόν, καὶ ἀπ' αὐτοῦ μέσον τὸ πῦρ ἀνέτελλεν· ταύτῃ γὰρ πεπερωται
 2 μόνον, τὰ δὲ ἔξωθεν αὐτοῦ πάντα ἄπυρα καὶ νῦν ἔτι διαμένει. ἐκ δὲ τούτου, ἐκείνων μὲν ἀκαύστων αἰεὶ ὄντων, τῶν δὲ ἐν τῷ μέσῳ χραυρουμένων καὶ τεφρουμένων, αἱ μὲν περίξ χορυφαὶ τὸ ἀρχαῖον ὕψος ἐς δεῦρο ἔχουσι, τὸ δὲ ἔμπυρον πῦν σαυρηθὲν ἐν τῷ χρόνῳ κοῖλον ἐκ τοῦ συνίξιν γέγονεν, ὥστε κνηγετιζῶ τινὲ θεάτρῳ τὸ
 3 ὄρος σύμπαν, ὡς μικρὰ μεγάλοις εἰκάσαι, ζοικέναι. καὶ αὐτοῦ τὰ μὲν ἄκρα καὶ δένδρα καὶ ἀμπέλους πολλὰς ἔχει, ὃ δὲ δὴ κύκλος ἀνεῖται τῷ πυρί, καὶ ἀναδίδωσι τῆς μὲν ἡμέρας καπνὸν τῆς δὲ νυκτὸς φλόγα, ὥστε δόξαι πολλὰ ἐν αὐτῷ καὶ παντοδαπὰ θνυμιάσθαι
 4 θνυμιάματα. καὶ τοῦτο μὲν οὕτως αἰεὶ, ποτὲ μὲν ἐπὶ μᾶλλον ποτὲ δὲ ἐπὶ ἥττον, γίνεται· πολλάκις δὲ καὶ τέφραν ἀναβάλλει, ὅταν ἀθρόον τι ὑφιζήσῃ, καὶ λίθους ἀναπέμπει, ὅταν ἐπὶ πνεύματος ἐκβιασθῇ. ἤχεῖ τε καὶ βοῶν, ὅτε μὴ συμπεπιλημένας ἀλλ' ἀραιὰς καὶ λαθραίας τὰς ἀναιρούς ἔχον.

22 τοιοῦτο μὲν τὸ Βέσβιον ἔστι, καὶ ταῦτα ἐν αὐτῷ κατ' ἔτος ὡς πλήθει γίνεται. ἀλλὰ τὰ μὲν ἄλλα ὅσα ἐκείνῳ ἐν τῷ χρόνῳ συνήνέχθη, εἰ καὶ μεγάλα παρὰ τὸ καθεστηκὸς τοῖς αἰεὶ ὁρῶσιν αὐτὰ εἶναι ἔδοξε, σμικρὰ ἂν πρὸς τὰ τότε συμβάντα, καὶ τὰ πάντα εἰς
 2 ἐν συναχθέντα, νομισθεῖν. ἔσχε γὰρ οὕτως. ἄνδρες πολλοὶ καὶ μεγάλοι, πᾶσαν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν ὑπερβεβληκότες, οἷοι οἱ γίγαντες γράφονται, τοῦτο μὲν ἐν τῷ ὄρει τοῦτο δ' ἐν τῇ περὶ αὐτὸ χώρῃ ταῖς τε πόλεσι μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ ἐν τῇ γῇ περὶ οὐρανόν
 3 τες καὶ ἐν τῷ ἀέρι διαφορῶντες ἐφαντάζοντο. καὶ μετὰ τοῦτ' αὐχοί τε δεινοὶ καὶ σεισμοὶ ἐξαίφνης σφοδροὶ ἐγίνοντο, ὥστε καὶ τὸ πεδίον ἐκεῖνο πᾶν ἀναβράττεσθαι καὶ τὰ ἄκρα ἀναπηδᾶν. ἤχαι τε αἱ μὲν ἐπὶ γείοι βρονταῖς ζοικνῶνται αἱ δ' ἐπὶ γείοι μνηθμοῖς ὅμοιαι συνέ-
 4 βαινον, καὶ ἡ τε θάλασσα συνέβρεμε καὶ ὁ οὐρανὸς συνεπήχει. καὶ τούτου κτύπος τε ἐξαίσιος ἐξαπινάτως ὡς καὶ τῶν ὁρῶν συμπιπτόντων ἐξηκούσθη, καὶ ἀνέθορον πρῶτον μὲν λίθοι ὑπερμεγέθεις, ὥστε καὶ ἐς αὐτὰ τὰ ἄκρα ἐξικέσθαι, ἔπειτα πῦρ πολὺ καὶ καπνὸς ἄπλετος, ὥστε πάντα μὲν τὸν ἀέρα σπασιασθῆναι, πάντα δὲ τὸν ἥλιον
 23 συγκρυσθῆναι καθάπερ ἐκλελοιπότα. νύξ τε οὖν ἐξ ἡμέρας καὶ σκότος ἐκ φωτὸς ἐγένετο· καὶ ἐδόκουν οἱ μὲν τοὺς γίγαντας ἐπανίστασθαι (πολλὰ γὰρ καὶ τότε εἰδῶλα αὐτῶν ἐν τῷ καπνῷ διεφαίνετο, καὶ προσέτι καὶ σαλπύγων τις βοή ἤκούετο), οἱ δὲ καὶ ἐς

χάος ἢ καὶ πῦρ τὸν κόσμον πάντα ἀναλίσκεσθαι. καὶ διὰ ταῦτ' ²
 ἔφυγον οἱ μὲν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἐς τὰς ὁδοὺς οἱ δ' ἔξωθεν εἰσω, ἔκ
 τε τῆς θαλάσσης ἐς τὴν γῆν καὶ ἐξ ἐκείνης ἐς τὴν θάλασσαν, οἷα
 τετραγαγμένοι καὶ πᾶν τὸ ἀπὸ σφῶν ἀπὸν ἀσφαλέστερον τοῦ παρόν-
 τος ἡγούμενοι. ταῦτά τε ἅμα ἐγίνετο, καὶ τέφρα ἀμόθητος ἀνεφν- ³
 σήθη καὶ τὴν τε γῆν τὴν τε θάλασσαν καὶ τὸν ἀέρα πάντα κατέσχε,
 καὶ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, ὥς που καὶ ἔτυχε, καὶ ἀνθρώποις καὶ
 χώραις καὶ βοσκήμασιν ἐλυμήνατο, τοὺς δὲ δὴ ἰχθύας τὰ τε ὄρνεα
 πάντα διέφθειρεν, καὶ προσέτι καὶ πόλεις δύο ὅλας, τὴν τε Ἡρο-
 λάνειον καὶ τοὺς Πομπηίους, ἐν θεάτρῳ τοῦ ὁμίλου αὐτῆς κατημέ-
 ρον, κατέχωσεν. τοσαύτη γὰρ ἡ πᾶσα κόπῃς ἐγένετο ὥστ' ἀπ' αὐτῆς ⁴
 ἦλθε μὲν καὶ ἐς Ἀφρικὴν καὶ ἐς Συρίαν καὶ ἐς Αἴγυπτον, ἦλθε
 δὲ καὶ ἐς τὴν Ρώμην, καὶ τὸν τε ἀέρα τὸν ὑπὲρ αὐτῆς ἐπλήρωσε
 καὶ τὸν ἥλιον ἐπεσκόλασεν. καὶ συνέβη κἀνταῦθα δέος οὐ μικρὸν ⁵
 ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας οὗτ' εἰδόσι τοῖς ἀνθρώποις τὸ γεγονός οὗτ' εἰ-
 κάσαι δυναμένοις, ἀλλ' ἐνόμιζον καὶ ἐκείνοι πάντα ἄνω τε καὶ κάτω
 μεταστρέφεσθαι, καὶ τὸν μὲν ἥλιον ἐς τὴν γῆν ἀφανίζεσθαι, τὴν
 δὲ γῆν ἐς τὸν οὐρανὸν ἀνιέναι.

ἡ μὲν οὖν τέφρα αὕτη οὐδὲν μέγα τότε κακὸν αὐτοὺς εἰργάσατο
 (ὑστερον γὰρ νόσον σφίσι λοιμώδη δεινὴν ἐνέβαλεν), πῦρ δὲ δὴ ²⁴
 ἔτερον ἐπύγειον τῷ ἔξῃς ἔτει πολλὰ πάντῃ τῆς Ρώμης, τοῦ Τίτου ⁸⁰
 πρὸς τὸ πάθημα τὸ ἐν τῇ Καμπανίᾳ γενόμενον ἐκδημήσαντος, ἐπε-
 νέματο· καὶ γὰρ τὸ σεραπεῖον καὶ τὸ ἰσεῖον τὰ τε σέπτα καὶ τὸ ²
 ποσειδάωνιον τὸ τε βαλαρεῖον τὸ τοῦ Ἀργεῖππου καὶ τὸ πᾶνθαιον τὸ
 τε διριβιτώριον καὶ τὸ τοῦ Βάλβου θεῶν καὶ τὴν τοῦ Πομπηίου
 σκηρῆν, καὶ τὰ Ὀκτάβια οἰκήματα μετὰ καὶ τῶν βιβλίων, τὸν τε
 νεὼν τοῦ Διὸς τοῦ Καπιτωλίου μετὰ τῶν συννάων αὐτοῦ κατέ-
 καυσεν. οὕτω τὸ κακὸν οὐκ ἀνθρώπινον ἀλλὰ δαιμόνιον ἐγένετο· ³
 πάρεστι γὰρ ἐκ τούτων ὧν κατέλεξα παντὶ τῷ τεκμήριασθαι καὶ
 τὰλλα τὰ ἀπολλύμενα. ὁ δ' οὖν Τίτος τοῖς μὲν Καμπανοῖς δύο
 ἄνδρας ἐκ τῶν ὑπατευκότων οἰκιστὰς ἔπεμψε, καὶ χρήματα ἄλλα
 τε καὶ τὰ τῶν ἄνευ κληρονόμων τεθνηκότων ἐδωρήσατο· αὐτὸς δὲ ⁴
 οὐδὲν οὔτε παρ' ἰδιώτου οὔτε παρὰ πόλεως οὔτε παρὰ βασιλέως,
 καίτοι πολλῶν πολλὰ διδόντων αὐτῷ καὶ ἐπισχονμένων, ἔλαβεν,
 ἀνέστησε μέντοι καὶ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων πάντα. καὶ ἐπὶ μὲν τοῖς ²⁵
 ἄλλοις οὐδὲν ἑξαίρετον ἔπραξε, τὸ δὲ δὴ θεῶν τὸ κρηνητικὸν
 τὸ τε βαλαρεῖον τὸ ἐπώνυμον αὐτοῦ ἱερῶσας πολλὰ καὶ θανμαστὰ

23 21 ἀναλίσκεσθαι? *
 4 2 ἐς ante Σ. om *
 24 2 4 μετὰ καὶ] καὶ μετὰ

3 οἷα] οἱ ἄλλοι
 ἐσηλθε *
 3 1 τὸ] τε τὸ *

4 τε τετραγισμένοι *
 5 4 καταστρέφεσθαι *

ἐποίησεν. γέροντοί τε γὰρ ἀλλήλοις ἐμαχέσαντο καὶ ἐλέφαντες τέσσαρες, ἄλλα τε ἐς ἐνακισχίλια καὶ βοτὰ καὶ θηρία ἀπесφάγη, καὶ
 2 αὐτὰ καὶ γυναῖκες, οὐ μόντοι ἐπιφανεῖς, συγκαιριγιάσαντο. ἄνδρες τε πολλοὶ μὲν ἐμοτομάχησαν, πολλοὶ δὲ καὶ ἀθρόοι ἐν τε πεζομαχίαις καὶ ἐν ναυμαχίαις ἠγωνίσαντο. τὸ γὰρ θέατρον αὐτὸ ἐκεῖνο ὕδατος ἑξαίτης πληρώσας ἐσήγαγε μὲν καὶ ἵππους καὶ ταύρους καὶ ἄλλα τιὰ χειροῖθι, δεδιδαγμένα πᾶνθ' ὅσα ἐπὶ τῆς γῆς πρῶτ-
 3 τιν καὶ ἐν τῷ ἔργῳ, ἐσήγαγε δὲ καὶ ἀνθρώπους ἐπὶ πλοίων. καὶ οὗτοι μὲν ἐκεῖ, ὡς οἱ μὲν Κερκνραῖοι οἱ δὲ Κορίνθιοι ὄντες, ἐναμάχησαν, ἄλλοι δὲ ἔξω ἐν τῷ ἅλσει τῷ τοῦ Γαῖου τοῦ τε Λουκίου, ὃ ποτε ὁ Αὐγουστος ἐπ' αὐτὸ τοῦτ' ὠρύξατο. καὶ γὰρ ἐνταῦθα τῇ μὲν πρώτῃ ἡμέρᾳ μονομαχία τε καὶ θηρίων σφαγή, κατοικοδομηθείσης σαυτοῦ τῆς κατὰ πρόσωπον τῶν εἰκόνων λίμνης καὶ ἰσθμίου
 4 πέριξ λαβούσης, τῇ δὲ δευτέρᾳ ἵπποδρομία καὶ τῇ τρίτῃ ναυμαχία τρισχιλίων ἀνδρῶν καὶ μετὰ τοῦτο καὶ πεζομαχία ἐγένετο· νικήσαντες γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς Συρακουσίους (τούτοις γὰρ τοῖς ὀνόμασι χρῆσάμενοι ἐναμάχησαν) ἐπεξῆλθον ἐς τὸ νησίδιον, καὶ προσβαλόντες τείχει τινὶ περὶ τὸ μνημεῖον πεποιημένῳ εἶλον αὐτό. ταῦτα μὲν ἐς ὅψιν ἤγοντα καὶ ἐφ' ἑκατὸν ἡμέρας ἐγένετο, παρέσχε δὲ
 5 τινα καὶ ἐς ὠφέλειαν φέροντα αὐτοῖς· σφαιρία γὰρ ξύλινα μικρὰ ἄνωθεν ἐς τὸ θέατρον ἐροίπτε, σύμβολον ἔχοντα τὸ μὲν ἐδωδίου τινὸς τὸ δὲ ἐσθῆτος τὸ δὲ ἀργυροῦ σκεύους, ἄλλο χρυσοῦ ἵππων ὑποζυγίων βοσκημάτων ἀνδραπόδων, ἃ ἀρπύσαντις τινὰς ἔδει πρὸς τοὺς δοτῆρας αὐτῶν ἀπενεργεῖν καὶ λαβεῖν τὸ ἐπιγεγραμμένον.
 26 διατελέσας δὲ ταῦτα, καὶ τῇ γε τελευταίᾳ ἡμέρᾳ καταδακρύσας ὥστε πάντα τὸν δῆμον ἰδεῖν, οὐδὲν ἔτι μέγα ἔπραξεν, ἀλλὰ τῷ
 81 ἐπιγυγνομένῳ ἔτει, ἐπὶ τε τοῦ Φλαβίου καὶ ἐπὶ τοῦ Πωλίωνος τῶν ὑπᾶτων, καθιερώσας ὅσα εἴρηται, μετέλλαξεν ἐν τοῖς ὕδασι ἐν
 2 οἷς καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ὡς μὲν ἡ φήμη λέγει, πρὸς τοῦ ἀδελφοῦ ἀναλωθεῖς, ὅτι καὶ πρότερον ἐπεβεβούλετο ὑπ' αὐτοῦ, ὡς δὲ τινες γράφουσι, ροσήσας· ἔμπροσθεν γὰρ τοι αὐτὸν ὄντα καὶ τάχα περικυβέσθαι δυνάμενον ἐς λάρακα χιόνος πολλῆς γέμουσαν ὁ Λοιμνιανὸς
 3 ἐνέβαλεν, ἵνα θᾶσσον ἀποθάνῃ. ἔτι γοῦν ζῶντος αὐτοῦ ἐς τε τὴν Ῥώμην ἀφίππευσεν καὶ ἐς τὸ στρατόπεδον ἐσῆλθε, τὴν τε ἐπὶ κλῆσιν καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ αὐτοκράτορος ἔλαβε, δούς αὐτοῖς ὅσον περ καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐδεδώκει. ὁ δ' οὖν Τίτος ἀποψύχων εἶπε μὲν ὅτι ἐν μόνον ἐπλημμέλησα, τί δὲ δὴ τοῦτο εἶη οὐ διεσάφησεν, ἀλλ'
 25 1 5 ἐπесφάγη* 5 5 post haec Z p. 498: τούτου ἐστὶ καὶ ἡ αἰσίδαμος ἐκείνη φωνὴ εἰπόντος "σήμερον οὐκ ἐβασίλευσα, ἐπεὶ οὐδένα ἐνηργέτησα." 26 1 3 Φ.] Πλαντίου? 2 2 ἀναλωθεῖς] ἄλλως θ' *
 3 1 ὡς δεομένης τῆς νόσου τάχα τινὸς περικυβέσεως Z

οὐδ' ἄλλος οὐδεὶς ἀκριβῶς ἀνέγνω. οἱ μὲν γὰρ τὸ οἱ δὲ τὸ κατέ-
 κασαν· κρατεῖ δ' οὖν, ὡς μὲν τινες λέγουσιν, ὅτι τὴν Δομιτιανὴν ⁴
 τὴν τοῦ ἀδελφοῦ γυναῖκα ἔσχεν, ὡς δ' ἕτεροι, οἷς ἐγὼ πείθομαι,
 ὅτι τὸν Δομιτιανὸν σαφῶς ἐπιβουλεύσαντά οἱ λαβὼν οὐκ ἀπέκτεινεν,
 ἀλλ' αὐτὸς τε ὑπ' ἐκείνου παθεῖν τοῦτο μᾶλλον εἴλετο, καὶ τὴν τῶν
 Ῥωμαίων ἀρχὴν ἀνδρὶ τοιούτῳ ἐξέδωκεν οἷον ἡ διέξοδος τοῦ λό-
 γου δηλώσει. ἤρξε δὲ δύο ἔτη καὶ μῆνας δύο ἡμέρας τε εἵκοσιν,
 ὡς προεῖρηται.

Δομιτιανὸς δὲ ἦν μὲν καὶ θρασὺς καὶ ὀργίλος, ἦν δὲ καὶ ἐπί- ^{ΕΖ}
 βουλος καὶ κρυψίνους, ὥστε ἀφ' ἐκατέρων τῶν μὲν τὸ προπετές
 τῶν δὲ τὸ δόλιον ἔχων, πολλὰ μὲν ὥσπερ σκηπτὸς ὀξέως ἐμπέτων
 τισὶν ἐλυμαίνετο, πολλὰ δὲ καὶ ἐκ παρασκευῆς ἐκακούργει. θεῶν ²
 μὲν γὰρ τὴν Ἀθηναίαν ἐς τὰ μάλιστα ἠγάλλε, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰ
 παναθηναῖα μεγάλως ἐώρταζε, καὶ ἐν αὐτοῖς ἀγῶνας καὶ ποιητῶν
 καὶ λογογράφων μονομάχων τε κατ' ἔτος ὡς εἰπεῖν ἐν τῷ Ἀλβανῷ
 ἐποίει· τοῦτο γὰρ τὸ χωρίον ὑπὸ τὸ ὄρος τὸ Ἀλβανόν, ἀφ' οὗπερ
 οὕτως ὠνομάσθη, ὃν ὥσπερ τινὰ ἀκρόπολιν ἐξεῖλετο· ἀνθρωπον δὲ ³
 ἐφίλησε μὲν ἀληθῶς οὐδένα πλὴν γυναικῶν τινῶν, ἐπλάττετο δὲ
 ἀγαπᾶν αἰεὶ ὃν αἰεὶ μάλιστα ἀποσφάζαι ἠθέλεν. οὕτω γὰρ ἄπιστος
 καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς χαριζομένους τι ἔς τε τὰ δεινότεα ὑπηρε-
 τοῦντας αὐτῷ ἐγένετο ὥσθ', ὁπότε τινὲς ἢ χρήματα αὐτῷ πολλὰ
 πορίσειαν ἢ ἀνθρώπους πολλοὺς συκοφαντήσειαν, πάντως αὐτοὺς
 ἐφθειρε, καὶ μάλιστα τοὺς δούλους τοὺς κατὰ δεσποτῶν τι μὴνύ-
 σαντας. "καὶ οὕτω καὶ ἐκείνοι, καίπερ ἀργύριον καὶ τιμὰς καὶ ἀρχὰς ⁴
 ὁμοῦ οἱ λαμβάνοντες, οὐτ' ἐντιμότερον τῶν ἐτέρων οὐτ' ἀσφαλέστε-
 ρον διήγον, ἀλλ' ἐπ' αὐτοῖς οἷς ὑπὸ τοῦ Δομιτιανοῦ παρακαλούμενοι
 ἐπραττον ἀπιόλκντο, ἵνα δὴ καὶ τὰ ἀδικήματα ὑπ' αὐτῶν μόνων
 γεγονέναι δοκῇ. τῇ δ' αὐτῇ ταύτῃ διανοίᾳ καὶ προέγραφέ ποτε
 ὅτι αὐτοκράτωρ ὅταν μὴ κολάζῃ τοὺς συκοφάντας, αὐτὸς σφας
 ποιῇ τοιούτους. V p. 705.

τοιούτος δὲ δὴ πρὸς πάντας παρ' ὅλην τὴν ἡγεμονίαν γενόμενος ²
 πολὺ καὶ ἑαυτὸν ὑπερεβάλετο ἐν τῇ τῶν τοῦ πατρὸς τοῦ τε ἀδελφοῦ
 φίλων ἀτίμῳ τε καὶ ὀλεθρῷ μεταχειρίσει. "καίτοι καὶ αὐτὸς γράμματα
 ἐξέδρακε τῶν πάντων τὰ πρὸς τε ἐκείνων καὶ πρὸς τῶν ἄλλων αὐ-
 τοκρατόρων δοθέντα τισίν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν καλλώπισμα ἄλλως ἦν." ²
 ἐμίσει γὰρ αὐτούς, ὅτι τε μὴ πάνθ' ὅσα ἤτει, πολλὰ τε καὶ οὐ
 προσήκοντα ὄντα, παρέσχον αὐτῷ, καὶ ὅτι ἐν τιμῇ τινὶ ἐγεγνήντο.
 "πᾶν γὰρ τὸ ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς ἀγαπηθὲν τε ὑπ' αὐτῶν καὶ δυ-

3 6 συνέγνω?

3 ὡς] οἱ*

1 12 οἱ] τι?

2 1 et 2 " V p. 705